

Reactie KNMvD op Berenschot rapport

Geef dierenartsen meer handvatten voor zelfregulering

Bij de uitoefening van hun beroep hebben dierenartsen kwaliteit hoog in het vaandel. Eerst en vooral voor de gezondheid en het welzijn van de dieren en daarnaast natuurlijk voor de eigenaren en de samenleving. Onze voedselveiligheid en volksgezondheid zijn er immers van afhankelijk. Maar ook voor de beroepsgroep zelf is het belangrijk. Een goede kwaliteit van de beroepsuitoefening is essentieel voor het aanzien van de dierenarts als betrouwbare partner.

Maar het werkveld van dierenartsen is steeds complexer geworden. De maatschappelijke verwachtingen rondom de verantwoordelijkheden van dierenartsen nemen toe. Het is dan belangrijk dat dierenartsen hun maatschappelijke rol op een sterke en onafhankelijke wijze kunnen blijven vervullen, zodat steeds een goede afweging gemaakt wordt tussen de belangen van dier, dierhouder en maatschappij. Om deze reden heeft het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) adviesbureau Berenschot opdracht gegeven om onderzoek te doen naar mogelijkheden om de positie van de dierenarts te verstevigen. Omdat de kwaliteit van diergeneeskundige zorg een belangrijke maatschappelijke waarde is, steunen we als KNMvD dit initiatief van LNV.

Het onderzoek van Berenschot wijst uit dat het huidige publieke stelsel van kwaliteitsborging van de diergeneeskundige beroepsuitoefening beperkt van opzet is. De overheid heeft alleen regels opgesteld voor de toegang tot beroep, voorbehouden handelingen en tuchtrecht. Voor het overige wordt de kwaliteitsborging door de beroepsgroep zelf georganiseerd, al dan niet in samenspraak met marktpartijen. De beroepsgroep zelf slaagt er, volgens Berenschot, tot op heden echter moeilijk in om kwaliteitsinstrumenten zoals nascholingsprogramma's en richtlijnontwikkeling op te zetten. Het ontbreekt bovendien aan een verantwoordelijke organisatie met voldoende mandaat en bijbehorende financiële middelen.

De belangrijkste twee aanbevelingen van Berenschot aan de overheid zijn dan ook: 1) schep randvoorwaarden om de veterinaire sector zelf het coördinatie- en financieringsprobleem rondom kwaliteitsborging op te laten lossen en 2) stimuleer permanente leerprocessen van dierenartsen. Om dit te bereiken zou de overheid één organisatie moeten aanwijzen die zich bezig houdt met het proces van richtlijnontwikkeling en de coördinatie van kwaliteitsborging. Deze taken moeten worden losgekoppeld van belangenbehartiging. Deze organisatie moet daarvoor het vereiste mandaat en de bijbehorende financiën krijgen.

De KNMvD onderschrijft de conclusies van Berenschot op hoofdlijnen. Het rapport is een goede basis om samen met de overheid en andere belanghebbenden in gesprek te gaan over het stelsel van kwaliteitsborging en hoe dat kan worden versterkt. Het biedt kansen om de maatschappelijke positie van dierenartsen te verstevigen. In dat kader is ook de rol van het tuchtrecht aan herziening toe,

blijkt uit onderzoek (1). De KNMvD stelt daarbij wel enkele randvoorwaarden. Veranderingen aan het huidige stelsel dienen een duidelijke meerwaarde voor de beroepsgroep te bieden en ook uitvoerbaar en betaalbaar te zijn.

Beperken uitstroom prioriteit voor oplossen tekort aan dierenartsen

Naast het onderzoek van Berenschot naar kwaliteitsborging, heeft LNV ook onderzoek laten doen naar het tekort aan dierenartsen. Met name aan praktiserende en toezichthoudende dierenartsen is de laatste jaren een tekort ontstaan, hoewel dat cijfermatig moeilijk te onderbouwen is. Onderzoeksbureau SEO geeft aan dat er in bepaalde regio's en sectoren inderdaad een aantoonbaar tekort aan dierenartsen is. Ook is er een hogere uitstroom vroegtijdig na afstuderen. Uit recent onderzoek blijkt dat ruim 16% de praktijk in de eerste 5 jaar verlaat vanwege een slechte werk-privébalans, hoge werkdruk, onvoldoende waardering en gebrek aan ondersteuning door de werkgever (2).

SEO geeft een aantal oplossingsrichtingen voor het terugdringen van het tekort aan dierenartsen zoals het verhogen van het aantal opleidingsplaatsen, het efficiënter inzetten van paraveterinair (van HBO niveau) en het beter begeleiden van jonge dierenartsen in de praktijk. De KNMvD wil met name inzetten op dit laatste punt. Op korte termijn zal het verhogen van het aantal opleidingsplaatsen niet helpen. Daarbij heeft de faculteit onlangs het aantal plaatsen in de master al uitgebreid van 190 naar 240. Samen met het Platform Jonge Dierenartsen zal de KNMvD daarom de komende jaren blijven werken aan het ondersteunen van jonge collega's. Verder werken we samen met de faculteit Diergeneeskunde om studenten zo goed mogelijk voor te bereiden op het werken in de praktijk.

Samenvattend, de KNMvD heeft met grote belangstelling naar de onderzoeksrapporten van Berenschot en SEO gekeken en is voorbereid om namens de beroepsgroep aan de discussies deel te nemen. Op een constructieve manier, zal de KNMvD meedenken aan de toekomstige voorwaarden van het beroep dierenarts, waarvan kwaliteit en kwaliteitsborging belangrijk onderdelen zullen blijven.

Referenties

1. Boissevain IE, van Rooij M, Jongbloed AW, Meijboom FLB, Hesselink JW and Mandigers PJJ (2022) 15 years of facts and figures on veterinary disciplinary measures in the Netherlands. *Front. Vet. Sci.* <https://doi.org/10.3389/fvets.2022.987797>
2. Sonneveld D, Goverts Y, Duijn C, Camps G, Bougie R, Mastenbroek N. Dutch veterinary graduates leaving practice: a mixed-methods analysis of frequency and underlying reasons. *Vet Rec.* (2022) <https://doi.org/10.1002/vetr.2178>